

НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ

АВТОРСКИ ДИЗАЙН НА МОНЕТИ

Резюме

Елена Тодорова

Монетите са неразделна част от бита на човечеството през последните две хилядолетия. През този дълъг период на съществуване, те са придобили много повече функции, от чисто икономическите потребности от пари. В техния дизайн са отразени културните особености на историческите епохи. Чрез изображенията върху върху двете страни на тези малки предмети, могат да се проследят всички важни исторически събития за народите, които са ги използвали. Могат да се видят образите на велики владетели, променили хода на световната история, забележителни архитектурни творения, държавни символи, пресъздадени са дори митологични сцени и тн. Както често се цитира изказването на изтъкнатия български скулптор Любомир Прахов „Монетите са джобни паметници, чрез които може да се проследи човешката история“.

Въпреки очакванията на редица икономисти и представители на различни социални учения, монетите не губят своето значение и във века на информационните технологии, като техният стойностен аспект не намалява, а остава значим и дори в определени моменти на икономическо развитие придобива водещо значение. Значението на монетите като елемент на акумулиране на стойност остава доминиращ в съвременния свят. Причините за това частично са както прагматични, но и са свързани с дълбоко интегрираното в социалното съзнание, символно значение.

В нашето съвремие монети се правят не само за да влязат в паричната система на държавата, но и като начин да се отбележат важни дати, исторически събития, научни постижения, чествания на бележити личности и др.

Българска народна банка има дългосрочна национална монетна програма, в която са заложили няколко основни теми – бележити български творци, средновековни български владетели, български традиции и обичаи, природни забележителности и др. Към тези насочващи теми периодично се обявяват конкурси за юбилейни монети, които са с по-конкретна насоченост.

От 1990 година до днес съм направила дизайна на повече от 40 монети, реализирани в резултат на спечелени национални конкурси на Българска народна банка, които са част от националната монетна програма на България. В разширеното резюме на творческите ми изяви съм направила ретроспекция на част от монетите, които съм проектирала и които са станали част от паричната система на Република България.

Представям списък на наградите, които съм получила на национални конкурси в периода 1994 - 2021 г.:

I-ва награда за юбилейна монета на тема: **100 години от рождението на Стоянка Мутафова, емисия 2021**

I-ва награда за юбилейна монета на тема: **Български традиции и обичаи. Нестинарство, емисия 2020 г**

I-ва награда за юбилейна монета на тема: **Средновековни български владетели. Цар Иван Асен II**”, емисия 2018г. , Национален конкурс на БНБ, част от монетната програма на БНБ.

I-ва награда за юбилейна монета на тема: **„140 години от Освобождението на България”**, емисия 2018г., Национален конкурс на БНБ, част от монетната програма на БНБ.

II-ра награда от национален конкурс на БНБ за юбилейна монета на тема **"Кукери"**.

II-ра награда от национален конкурс на БНБ за златна юбилейна монета на тема **"Рождество Христово"**.

II-ра награда от национален конкурс на БНБ за юбилейна монета на тема **"125 години от рождението на Гео Милев"** - II-ри вариант, емисия 2018г., Национален конкурс на БНБ, част от монетната програма на БНБ.

III-та награда от национален конкурс на БНБ за юбилейна монета на тема **"125 години от рождението на Гео Милев"** - I-ви вариант, емисия 2018г., Национален конкурс на БНБ, част от монетната програма на БНБ.

I-ва награда за юбилейна монета на тема: **" Средновековни български владетели – Хан Тервел"**, емисия 2017г., Национален конкурс на БНБ, част от монетната програма на БНБ.

I-ва награда на национален конкурс на БНБ за сребърна възпоменателна монета на тема: **„Св. Климент Охридски"**, емисия 2016г., Национален конкурс на БНБ, част от монетната програма на БНБ.

I-ва награда на национален конкурс на БНБ за сребърна възпоменателна монета на тема: **"140 години от Априлското въстание"**, емисия 2016г., Национален конкурс на БНБ, част от монетната програма на БНБ.

I-ва награда за юбилейна монета на тема: **„250 години от написването на История славянобългарска"**, емисия 2012г., Национален конкурс на БНБ, част от монетната програма на БНБ.

I-ва награда за юбилейна монета на тема **„Български църкви и манастири - манастира Зограф"**, емисия 2011г., Национален конкурс на БНБ, част от монетната програма на БНБ.

I-ва награда за юбилейна монета на тема: **"Средновековни български владетели – Хан Крум"**, емисия 2011г., Национален конкурс на БНБ, част от монетната програма на БНБ.

I-ва награда за юбилейна монета на тема: **„Традиционни български занаяти – грънчарство"**, емисия 2009г., Национален конкурс на БНБ, част от монетната програма на БНБ.

I-ва награда за юбилейна монета на тема: **„130 години от Освобождението на България"**, емисия 2008г., Национален конкурс на БНБ, част от монетната програма на БНБ.

I-ва награда за юбилейна монета на тема: **„ Именити български гласове – Борис Христов"**, емисия 2008г., Национален конкурс на БНБ, част от монетната програма на БНБ.

I-ва награда за юбилейна монета на тема: **„Именити български гласове - Николай Гяуров"**, емисия 2008г., Национален конкурс на БНБ, част от монетната програма на БНБ.

I-ва награда за юбилейна монета на тема: **„Съкровищата на България – Сефт III"**, емисия 2008г., Национален конкурс на БНБ, част от монетната програма на БНБ.

I-ва награда за сребърна юбилейна монета на тема: „**Именити български гласове – Борис Христов**”, емисия 2007г., Национален конкурс на БНБ, част от монетната програма на БНБ.

I-ва награда за сребърна юбилейна монета на тема: „**Световно първенство по футбол, Германия, 2003 г.**” емисия 2003, Национален конкурс на БНБ, част от монетната програма на БНБ.

I-ва награда за юбилейна монета на тема: „**120 години Независимост на България**”, емисия 2005г., Национален конкурс на БНБ, част от монетната програма на БНБ.

I-ва награда за серия от 10 златни, възпоменателни монети с обща тема: „**XXVIII летни олимпийски игри, Атина (Гърция), 2004 г.**” емисия 2004, Национален конкурс на БНБ, част от монетната програма на БНБ.

Монетите са със следните теми:

Пиер дьо Кубертен;

2. **Гимнастика – кон с гривни;**
3. **Тенис на корт;**
4. **Колоездене;**
5. **Стрелба с лък;**
6. **Плуване;**
7. **Бягане;**
8. **Вдигане на тежести;**
9. **Фехтовка;**
10. **Бягане.**

I-ва награда за сребърна юбилейна монета на тема: „**Асоцииране на България към Европейския съюз. Църквата Пантократор, 2000г.**”, емисия 2000г., Национален конкурс на БНБ, част от монетната програма на БНБ.

I-ва награда за сребърна юбилейна монета на тема: „**XXVII летни олимпийски игри, Сидни (Австралия), 2000 г. Вдигане на тежести**”, емисия 2000 г., Национален конкурс на БНБ, част от монетната програма на БНБ.

I-ва награда за сребърна юбилейна монета на тема: „**XXVII летни олимпийски игри, Сидни (Австралия), 2000 г. Висок скок**”, емисия 2000 г., Национален конкурс на БНБ, част от монетната програма на БНБ.

I-ва награда за сребърна юбилейна монета на тема: „**Пеещо дете**”, емисия 1997г., Национален конкурс на БНБ, част от монетната програма на БНБ.

I-ва награда за сребърна юбилейна монета на тема: „**XVI световно първенство по футбол, Франция, 1998 г. • Футболист в атака**”, емисия 1997 г., Национален конкурс на БНБ, част от монетната програма на БНБ.

I-ва награда за сребърна юбилейна монета на тема: **"XVI световно първенство по футбол, Франция, 1998 г. • Двама футболисти"**, емисия 1997 г., Национален конкурс на БНБ, част от монетната програма на БНБ.

I-ва награда за сребърна юбилейна монета на тема: **"XVIII зимни олимпийски игри, Нагано (Япония), 1998 г. • Кънки-бягане"**, емисия 1997 г., Национален конкурс на БНБ, част от монетната програма на БНБ.

I-ва награда за сребърна юбилейна монета на тема: **"110 години от Съединението на България"**, емисия 1995 г., Национален конкурс на БНБ, част от монетната програма на БНБ.

I-ва награда за сребърна юбилейна монета на тема: **"50 години ФАО"**, емисия 1994г., Национален конкурс на БНБ, част от монетната програма на БНБ.

I-ва награда за сребърна юбилейна монета на тема: **XV световно първенство по футбол, САЩ, 1994 • Футболна мрежа**, Национален конкурс на БНБ, част от монетната програма на БНБ.

София
28.03.2022 г.

Елена Тодорова